

Abstrakt

Podmíněné zastavení trestního stíhání a narovnání v praxi státního zastupitelství - srovnání

Na samém počátku jsou v první kapitole uvedeny možné alternativy v trestním řízení a popsány principy restorativní justice, blíže rozvádí také alternativní tresty a alternativy k potrestání se zaměřením na odklony. Tato diplomová práce se zabývá především dvěma odklony v trestním řízení, kterými jsou podmíněné zastavení trestního stíhání a narovnání. Tyto odklony jsou vymezeny a srovnány za pomoci metody literární rešerše.

Druhá kapitola se podrobně věnuje zákonným podmínkám pro aplikaci PZTS. Blíže rozebírá především pojem přečinu, okolnosti doznání obviněného a jeho souhlasu s aplikací PZTS. Tato kapitola rozebírá také povinnost obviněného nahradit škodu a vydat bezdůvodné obohacení a v neposlední řadě je také část věnována specifikaci, kdy lze aplikaci PZTS považovat za dostačující řešení.

Následně třetí kapitola je opět teoretická a blíže popisuje narovnání. Prvně srovnává, které podmínky pro PZTS a narovnání jsou shodné, a následně se věnuje těm zákonným podmínkám, které jsou u narovnání odlišné. Pozornost je věnována především prohlášení obviněného, že skutek spáchal a výsledku obviněného a poškozeného, který musí státní zástupce obligatorně před schválením narovnání provést. Nechybí ovšem ani podkapitoly o souhlasu poškozeného či peněžité částce určené státem na pomoc obětem TČ.

Další kapitoly se již věnují aplikaci odklonů v praxi státního zastupitelství. Hlavním cílem této diplomové práce je zjistit, proč státní zástupci užívají tyto dva odklony rozdílně, zda jsou užívány vhodně a zda je i při absenci trestu stále naplněn smysl trestního řízení. K získání odpovědí poslouží především analýza statistických dat a výsledky dotazníku, na který odpovídali státní zástupci.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na četnost užití těchto odklonů především v loňském roce 2022, kdy je PZTS aplikováno mnohem častěji než narovnání. Srovnává tyto údaje i s lety předešlými a také srovnává údaje ze státního zastupitelství a soudu. Pozornost je zaměřena i na konkrétní TČ, u kterých nejčastěji dojde k PZTS či narovnání. V čele stojí ublížení na zdraví a majetkové TČ. Získané výsledky poté odůvodňuje podkapitola 4.2, kdy mezi hlavní důvody malého užívání narovnání patří zejména nutný souhlas poškozeného, obligatorní částka na

oběti TČ nebo absence zkušební doby. Ovšem také osoba obhájce či státního zástupce hraje při odklonech velkou roli.

V následující kapitole jsou stručně shrnuty výhody a nevýhody těchto odklonů. Mezi hlavní výhody patří urovnání konfliktních vztahů, prevence, rychlost a efektivita trestního řízení. Při nevhodné aplikaci ovšem může působit užitý odklon i přesně naopak, než bychom si přáli.

Poslední šestá kapitola přináší návrhy de lege ferenda. U PZTS se práce zamýšlí nad možnostmi prodloužení zkušební doby, rozšíření okruhu TČ, u kterých by bylo možné PZTS aplikovat či přenesení určitých prvků narovnání též do PZTS. K narovnání je taktéž uvedeno pár poznámek, jak by šel tento odklon vylepšit. Myšlenky se zaměřují především na zrušení obligatorního výsledku či možnosti uzavřít narovnání i bez poškozené strany.

V závěru jsou získaná data přetvořena do odpovědí na výzkumné otázky. Odklony jsou užívány rozdílně především proto, že každý z nich má sloužit trochu jinému účelu a také proto, že narovnání má přísnější podmínky užití. Myslím, že ne vždy jsou odklony vhodně užívány, neboť jejich aplikaci ovlivňují též rozdílné postoje státních zástupců k těmto odklonům. I přes absenci trestu představují odklony lepší preventivní řešení trestného činu než odsouzení a uložení trestu soudem.

Klíčová slova: podmíněné zastavení trestního stíhání, narovnání, odklony, státní zastupitelství, srovnání, restorativní justice